

Statut Partii Razem

Tekst ujednolicony – stan na 15 maja 2016 r.

Dział 1

Postanowienia ogólne

Art. 1.

1. Partia Razem jest partią polityczną działającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ustawy o partiach politycznych oraz na podstawie niniejszego statutu. Partia Razem posługuje się skrótem „Razem”.
2. Siedzibą Razem jest miasto Warszawa.
3. Razem może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji zrzeszających partie polityczne i inne organizacje o podobnych celach i założeniach programowych oraz może z takimi organizacjami współpracować.

Art. 2.

1. Symbolem Razem jest znak graficzny składający się z rysunku skrzyżowanych dłoni w kolorze białym na fioletowym tle wpisanych w okrąg. Wzór graficzny symbolu stanowi załącznik nr 1 do statutu.
2. Razem może posiadać sztandar. Jego wzór, w drodze uchwały, określa Rada Krajowa Razem.
3. Nazwa, skrót nazwy i symbol graficzny partii korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla dóbr osobistych.

Art. 3.

Celami Razem są w szczególności:

- 1) budowa państwa dobrobytu;
- 2) promowanie rozwiązań równościowych;
- 3) stanie na straży sprawiedliwości społecznej.

Dział 2

Członkinie/członkowie oraz sympatyczki/sympatycy Razem

Art. 4.

1. Członkinią/członkiem Razem może być każda osoba, która:
  - 1) posiada obywatelstwo polskie;
  - 2) ukończyła 18 lat;
  - 3) zobowiązała się do przestrzegania przepisów statutu Razem.
2. Członkinią/członkiem Razem nie może zostać osoba, która:
  - 1) jest członkinią/członkiem albo działa na rzecz innej partii politycznej;
  - 2) kandyduje do organów władzy publicznej z ramienia komitetu wyborczego konkurencyjnego wobec Razem;
  - 3) jest członkinią/członkiem organizacji, której cele lub działania są sprzeczne z programem lub celami Razem;
  - 4) jest pozbawiona praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu;
  - 5) jest ubezwłasnowolniona całkowicie lub częściowo.

3. Rada Krajowa może podjąć uchwałę o wyrażeniu zgody na przynależność członkiń/członków Razem do innej partii politycznej lub na ich kandydowanie do organów władzy publicznej z ramienia innego komitetu wyborczego. Nazwa partii lub komitetu, o których mowa wyżej, musi być jednoznacznie wskazana w uchwale.

Art. 5.

1. Członkinie/członków Razem przyjmuje Zarząd Okręgu albo Zarząd Krajowy, jeśli na danym terenie nie został powołany okręg albo jeśli Zarząd Okręgu nie został wybrany lub jest zawieszony.
2. Warunkiem przyjęcia w poczet członkiń/członków Razem jest złożenie poprawnie wypełnionej i podpisanej deklaracji członkowskiej oraz odbycie trzymiesięcznego okresu wstępnego, który rozpoczyna się w dniu otrzymania deklaracji przez właściwy organ zgodnie z ust. 1.
3. Organ właściwy zgodnie z ust. 1 może podjąć decyzję o skróceniu okresu wstępnego do nie mniej niż miesiąca od dnia złożenia deklaracji.
4. W przypadku złożenia deklaracji członkowskiej przez sympatyczkę/sympatyka Razem, organ właściwy zgodnie z ust. 1 może zaliczyć na poczet okresu wstępnego czas od złożenia deklaracji sympatyka.
5. Zarząd Krajowy określa wzór deklaracji członkowskiej. Zarząd Krajowy może wyrazić zgodę na składanie deklaracji członkowskiej drogą elektroniczną.
6. Uchwała w sprawie przyjęcia w poczet członkiń/członków Razem powinna zostać podjęta najpóźniej w ostatnim dniu okresu wstępnego.
7. Osobie starającej się o przyjęcie w poczet członkiń/członków Razem przysługuje prawo odwołania się od negatywnej uchwały do właściwego sądu koleżeńskiego w terminie trzydziestu dni od otrzymania informacji o treści uchwały.
8. W razie niepodjęcia w terminie uchwały przez właściwy organ, osobie starającej się o przyjęcie w poczet członkiń/członków Razem przysługuje w terminie trzydziestu dni od zakończenia okresu wstępnego skarga na bezczynność organu. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.
9. Przyjęcie do Razem osoby, która pełni lub pełniła określone funkcje publiczne, wymaga pozytywnej opinii Zarządu Krajowego. Listę funkcji, o których mowa w zdaniu poprzednim, ustala Rada Krajowa.

Art. 6.

1. Członkinie/członkowie Razem mają prawo:
  - 1) wybierania i bycia wybieranymi do organów Razem;
  - 2) składania wniosków, inicjatyw politycznych i organizacyjnych;
  - 3) udziału w działaniach organizacyjnych i programowych podejmowanych przez Razem, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Razem;
  - 4) uczestniczenia w posiedzeniach organów Razem;
  - 5) odwoływania się od decyzji ich dotyczących do właściwych organów Razem;
  - 6) dostępu do wszystkich uchwał organów Razem.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 powyżej, członkinie/członkowie Razem wykonywać mogą wyłącznie osobiście. Działanie przez pełnomocniczkę/pełnomocnika jest dopuszczalne wyłącznie w przypadkach wskazanych w statucie.
3. Członkinie/członkowie Razem są obowiązane/obowiązani:
  - 1) przestrzegać postanowień statutu i uchwał organów Razem, a także brać udział w realizacji programu oraz popularyzować działalność Razem;
  - 2) postępować zgodnie z celami i programem Razem;

- 3) należycie pełnić powierzone im funkcje organizacyjne;
- 4) uczestniczyć w kampanii wyborczej do parlamentu i organów samorządu terytorialnego, a także do innych organów, zgodnie z programem i zamierzeniami politycznymi Razem;
- 5) regularnie opłacać składki członkowskie, na zasadach określonych uchwałami organów Razem, z uwzględnieniem ich sytuacji materialnej;
- 6) powiadamiać Razem o wszelkich zmianach w danych podanych w deklaracji członkowskiej, w szczególności w zakresie danych kontaktowych oraz przynależności do innych organizacji.

Art. 7.

1. Zarząd Krajowy gromadzi dokumentację osobową i prowadzi ewidencję członkiń/członków.
2. Zarząd Krajowy jest administratorem danych osobowych członkiń/członków Razem w zakresie określonym odrębnymi przepisami.

Art. 8.

Członkostwo w Razem wygasa z chwilą:

- 1) śmierci;
- 2) otrzymania przez Razem pisemnej rezygnacji z członkostwa;
- 3) utraty obywatelstwa polskiego lub praw publicznych;
- 4) przyjęcia przez odpowiedni organ Razem uchwały stwierdzającej:
  - a) nieopłacenie składek w zadeklarowanej przez członkinię/członka lub ustalonej dla niej/niego przez organy Razem wysokości należnej za okres sześciu miesięcy;
  - b) wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt. 1 - 4 statutu;
  - c) wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 9 ust. 4 statutu.

Art. 9.

1. Członkinie/członkowie Razem, które uzyskały/którzy uzyskali mandat w wyborach do Sejmu lub Senatu, tworzą klub lub koło, zależnie od ich liczebności, i zobowiązane/zobowiązani są do aktywnego uczestnictwa w jego pracach.
2. Członkinie/członkowie Razem, które uzyskały/którzy uzyskali mandat w wyborach do Parlamentu Europejskiego, dołączają do zaakceptowanej/zaakceptowanych przez Radę Krajową grupy lub grup Parlamentu Europejskiego, tworzą w ich ramach zespół/zespoły Razem i zobowiązane/zobowiązani są do aktywnego uczestnictwa w jego/ich pracach.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do członkiń/członków Razem, które kandydowały/którzy kandydowali z ramienia komitetu wyborczego Razem i uzyskały/uzyskali mandat w wyborach do rady dzielnicy, gminy lub powiatu albo sejmiku wojewódzkiego.
4. Odmowa pracy w klubie, kole lub zaakceptowanej przez Radę Krajową grupie Parlamentu Europejskiego jest równoznaczna z rezygnacją z członkostwa w Razem. Rada Krajowa może podjąć uchwałę o wyrażeniu zgody na członkostwo osób sprawujących mandaty, o których mowa w ust. 1, w innych klubach i kołach.

Art. 10.

1. Członkini/członek Razem może zawiesić członkostwo w partii.
2. Zawieszenie członkostwa zgłasza się na piśmie. Zawieszenie staje się skuteczne z chwilą otrzymania przez Razem pisemnego oświadczenia.
3. Członkostwo w Razem ulega zawieszeniu w przypadku orzeczenia wobec członkini/członka ubezwłasnowolnienia, choćby częściowego, na czas tego ubezwłasnowolnienia.
4. Zawieszenie członkostwa, o którym mowa w niniejszym artykule, skutkuje utratą pełnionych w Razem funkcji oraz, na czas trwania zawieszenia, prawa wybierania i bycia

wybieraną/wybieranym do organów Razem oraz zakazem ubiegania się z rekomendacji partii o mandat w organach władzy publicznej.

Art. 11.

1. Sympatyczką/sympatykiem Razem może być każda osoba, która ukończyła 16 lat, deklaruje poparcie dla celów i programu Razem oraz wyraża zgodę na umieszczenie jej danych osobowych w bazie danych Razem.
2. Sympatyczką/sympatykiem nie może być osoba, która:
  - 1) jest członkinią/członkiem albo działa na rzecz innej partii politycznej;
  - 2) kandyduje do organów władzy publicznej z ramienia komitetu wyborczego konkurencyjnego wobec Razem;
  - 3) jest członkinią/członkiem organizacji, której cele lub działania są sprzeczne z programem lub celami Razem.
3. Przepis ust. 2 pkt 2 powyżej nie ma zastosowania do partii politycznych, do których przynależność dopuściła Rada Krajowa uchwałą przyjętą na podstawie art. 4 ust. 3 statutu.
4. W przypadku osoby nieposiadającej pełnej zdolności do czynności prawnych wymagana jest zgoda opiekuna prawnego.
5. Posiadanie statusu sympatyczki/sympatyka nie jest członkostwem w partii politycznej w rozumieniu ustawy o partiach politycznych.

Art. 12.

1. Przyjęcie w poczet sympatyczek/sympatyków Razem następuje po złożeniu poprawnie wypełnionej i podpisanej deklaracji sympatyczki/sympatyka oraz zaakceptowaniu jej przez Zarząd Okręgu albo Zarząd Krajowy, jeśli na danym terenie nie został powołany okręg albo jeśli Zarząd Okręgu nie został wybrany lub jest zawieszony.
2. Wzór deklaracji sympatyczki/sympatyka ustala Zarząd Krajowy.

Art. 13.

1. Za postępowanie w sposób niegodny sympatyczki/sympatyka Razem lub nieprzestrzeganie statutu i uchwał Razem sympatyczka/sympatyk może zostać pozbawiona/pozbawiony swojego statusu.
2. Uchwałą o pozbawieniu statusu sympatyczki/sympatyka może podjąć:
  - 1) Zarząd Okręgu, właściwy miejscowo dla sympatyczki/sympatyka;
  - 2) Zarząd Krajowy, w każdym przypadku.
3. Sympatyczka/sympatyk może zrzec się swojego statusu, składając pisemną deklarację do odpowiedniego Zarządu Okręgu z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1 statutu. Status sympatyczki/sympatyka wygasa automatycznie w przypadku przyjęcia do Razem.

Dział 3

Organy Razem

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

Art. 14.

1. Wszystkie organy Razem działają kolegialnie i podejmują decyzje w formie uchwał, o ile statut nie stanowi inaczej. Uchwały nie mogą być sprzeczne z prawem i statutem oraz uchwałami organów wyższego szczebla.

2. Uchwały podejmowane przez organy Razem są wiążące dla organów niższego szczebla. Uchwały podjęte przez organy niższego szczebla mogą być uchylone przez organy wyższego szczebla.
3. Uchwały organów Razem zapadają zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, o ile statut nie stanowi inaczej.
4. W przypadku zebrań organów terenowych do ważności podejmowanych uchwał wymagana jest obecność co najmniej:
  - 1) 50% uprawnionych do głosowania, jeśli liczba wszystkich uprawnionych jest mniejsza bądź równa 100;
  - 2) 40% uprawnionych do głosowania (lecz nie mniej niż 50), jeśli liczba wszystkich uprawnionych jest większa niż 100 i mniejsza bądź równa 400;
  - 3) 30% uprawnionych do głosowania (lecz nie mniej niż 160), jeśli liczba wszystkich uprawnionych jest większa niż 400.
5. W przypadku Walnych Zebrań Okręgu dopuszczalna jest rezygnacja z udziału w zebraniu, przekazana odpowiedniemu zarządowi. Osoby, która złożyła taką rezygnację, nie wlicza się do liczby uprawnionych do głosowania przy ustalaniu kworum. Rezygnacja może zawierać okres obowiązywania albo być bezterminowa. W każdym przypadku możliwe jest jej wycofanie. Rezygnację i jej wycofanie należy zgłaszać na piśmie lub drogą elektroniczną, na zasadach określonych uchwałą Rady Krajowej.
6. Uchwały organów Razem podlegają niezwłocznej publikacji w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez wszystkie członkinie/wszystkich członków Razem. Publikacja w serwisie internetowym Razem uznawana jest za wystarczającą. Organ Razem podejmujący uchwałę w sprawie indywidualnej może odstąpić od jej publikacji. W takim przypadku organ Razem zobowiązany jest doręczyć uchwałę osobie, której uchwała dotyczy.
7. Uchwały mogą być podejmowane na posiedzeniach lub za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Regulamin takich posiedzeń i głosowań uchwała Rada Krajowa.
8. Głosowania w sprawach osobowych, w tym wyboru i odwołania członków organów Razem, są tajne. Szczegółowe zasady głosowań uchwała Rada Krajowa.
9. Wszystkie organy kolegialne Razem przyjmują na pierwszym posiedzeniu regulaminy pracy, chyba że statut mówi inaczej.
10. Wszystkie organy kolegialne Razem prowadzą swoją działalność na posiedzeniach lub zdalnie, za pomocą środków porozumiewania się na odległość.
11. Organy Razem są zobowiązane do prowadzenia i udostępniania protokołów ze swoich spotkań. Część protokołu może być utajniona w szczególnych przypadkach.

Art. 15.

1. Kadencja wszystkich organów Razem, z wyjątkiem Kongresu i Walnego Zebrania Okręgu, trwa rok, z zastrzeżeniem, że nie kończy się wcześniej niż z chwilą wyboru nowych organów.
2. Kadencje organów liczą się od chwili wyborów.
3. Wybory muszą odbyć się nie wcześniej niż 2 miesiące przed i nie później niż 2 miesiące po terminie wynikającym z ust. 1 i 2. Jeśli w terminie wyborów trwa ogólnokrajowa kampania wyborcza, termin może zostać przedłużony do 2 miesięcy po zakończeniu kampanii.
4. W przypadku zmiany składu osobowego organu kolegialnego w trakcie kadencji, nowo wybrane osoby działają do dnia zakończenia kadencji, na którą zostały wybrane/zostali wybrani ich poprzedniczki/poprzednicy.

Art. 16.

1. Ustala się limit kadencji, na które członkini/członek może być wybierana/wybierany nieprzerwanie do Zarządu Krajowego, Rady Krajowej oraz organów terenowych.

2. Maksymalna liczba kadencji, na którą członkini/członek może być wybierana/wybierany do tego samego organu, wynosi cztery. Po czterech kadencjach wymagane są przynajmniej dwie kadencje przerwy.
3. Rozpoczęta kadencja nie liczy się do limitu, jeśli członkini zaprzestała/członek zaprzestał sprawowania funkcji po okresie krótszym niż 1/4 kadencji. Jeśli członkini została wybrana/członek został wybrany do organu w trakcie kadencji, nie liczy się ona do limitu, jeżeli pełniła/pełnił funkcję krócej niż połowa kadencji.

Art. 17.

1. W razie rezygnacji z mandatu delegatki/delegata na Kongres lub ustania albo zawieszenia członkostwa w Razem delegatki/delegata z wyboru, jej/jego miejsce zajmuje osoba, która otrzymała największą liczbę głosów spośród pozostałych kandydatek i kandydatów w wyborach, jeśli były takie osoby.
2. W przypadku utraty członkostwa w organach krajowych Razem, ich skład osobowy może być uzupełniony w drodze uchwały Rady Krajowej. Liczba członkiń/członków wybranych w ten sposób nie może przekraczać połowy stanu.

Art. 18.

1. Zakazuje się łączenia funkcji w jednym z organów:

- 1) Zarząd Krajowy;
- 2) Rada Krajowa;
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 4) Krajowy Sąd Koleżeński;
- 5) Wojewódzki Sąd Koleżeński;
- 6) Partyjna Komisja Wyborcza;
- 7) Komitet Równościowy;
- 8) Komitet Dyscyplinarny

z jakąkolwiek funkcją w innym z tych organów lub w organach terenowych, o ile statut nie stanowi inaczej.

2. Zakazuje się łączenia funkcji w zarządach terenowych różnych szczebli, o ile statut nie stanowi inaczej.
3. W przypadku połączenia funkcji objętych zakazem łącznego sprawowania, osoba, której to dotyczy, składa niezwłocznie pisemne oświadczenie o rezygnacji z jednej z funkcji. Do czasu złożenia oświadczenia, mandat w organach Razem objętych zakazem ulega zawieszeniu.

Art. 19.

1. Razem dąży do zapewnienia w swoich organach zróżnicowanej reprezentacji ze względu na płeć, wiek, miejsce zamieszkania, pochodzenie społeczne i inne czynniki.
2. We wszystkich organach Razem pochodzących z wyboru obowiązuje parytet płci. W przypadku organów o nieparzystej liczbie członkiń/członków dopuszcza się jednoosobową przewagę jednej z płci.
3. Jeżeli wyboru organu dokonuje się w częściach, to przepis ust. 2 dotyczy oddzielnie każdej części.
4. Na potrzeby parytetu, o którym mowa w art. 19 ust. 2 statutu, uwzględniania jest płeć deklarowana przez kandydatki/kandydatów.

Rozdział 2 Organy krajowe

Art. 20.

Organami krajowymi Razem są:

- 1) Kongres;
- 2) Rada Krajowa;
- 3) Zarząd Krajowy;
- 4) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 5) Krajowy Sąd Koleżeński;
- 6) Partyjna Komisja Wyborcza;
- 7) Komitet Równościowy;
- 8) Komitet Dyscyplinarny.

Oddział 1

Kongres

Art. 21.

1. Kongres jest najwyższą władzą Razem.

2. Kongres:

- 1) uchwała statut Razem;
- 2) uchwała program i określa główne kierunki polityki Razem;
- 3) przyjmuje sprawozdanie poszczególnych członkiń/członków Zarządu Krajowego;
- 4) przyjmuje sprawozdanie Rady Krajowej;
- 5) przyjmuje sprawozdanie Krajowego Sądu Koleżeńskiego;
- 6) przyjmuje sprawozdanie Komitetu Dyscyplinarnego;
- 7) przyjmuje sprawozdanie Krajowej Komisji Rewizyjnej;
- 8) udziela absolutorium poszczególnym członkiniom/członkom ustępującego Zarządu Krajowego na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej;
- 9) przyjmuje sprawozdanie Partyjnej Komisji Wyborczej;
- 10) wybiera i odwołuje:
  - a) członkinie/członków Krajowego Sądu Koleżeńskiego,
  - b) członkinie/członków Krajowej Komisji Rewizyjnej,
  - c) członkinie/członków Partyjnej Komisji Wyborczej;
  - d) członkinie/członków Komitetu Równościowego;
  - e) członkinie/członków Komitetu Dyscyplinarnego;
- 11) uchwała regulamin obrad Kongresu;
- 12) uchwała regulamin wyborów organów krajowych Razem wybieranych przez Kongres oraz ustala liczbę członkiń/członków (nie mniejszą niż przewidziana w statucie) Zarządu Krajowego, Rady Krajowej, Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Komitetu Równościowego oraz Komitetu Dyscyplinarnego;
- 13) rozpatruje sprawy i podejmuje uchwały w sprawach zgłoszonych przez uczestniczki/uczestników lub delegatki/delegatów.

Art. 22.

1. Kongres zwoływany jest przez Radę Krajową w drodze uchwały.
2. Kongres zwyczajny zwoływany jest raz do roku.
3. Uchwała Rady Krajowej określa miejsce i termin Kongresu.
4. Zwołanie Kongresu następuje nie później niż na trzy miesiące przed terminem jego odbycia.

5. W ciągu tygodnia od zwołania Kongresu Rada Krajowa powołuje Komisję Kongresową, wskazując jej skład. W skład Komisji Kongresowej wchodzi co najmniej jedna członkini/jeden członek Zarządu Krajowego.
6. Komisja Kongresowa odpowiada za organizację Kongresu.
7. Komisja Kongresowa przygotowuje projekt porządku obrad Kongresu oraz projekt regulaminu Kongresu.
8. Projekt porządku obrad Kongresu oraz projekt regulaminu Kongresu, po zatwierdzeniu przez Radę Krajową, przekazywany jest członkiniom/członkom Razem.

Art. 23.

1. W obradach Kongresu może wziąć udział każda członkini/każdy członek Razem. Postanowienie art. 14 ust. 3 statutu stosuje się, przy czym uchwały Kongresu podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 1/2 uczestniczek/uczestników zarejestrowanych przed rozpoczęciem obrad.
2. W wyjątkowych przypadkach Rada Krajowa może zdecydować o przeprowadzeniu Kongresu z udziałem wybranych delegatek/delegatów. W takim przypadku uchwała o zwołaniu Kongresu określa sposób wyboru delegatek/delegatów. W obradach Kongresu, na prawach delegatek/delegatów, uczestniczą członkinie/członkowie Zarządu Krajowego oraz Krajowej Komisji Rewizyjnej. Delegatki/delegaci na kongres głosują według własnego uznania i nie są związane/związani jakimikolwiek instrukcjami.
3. Uchwały Kongresu z udziałem wybranych delegatek/delegatów podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 1/2 delegatek/delegatów.
4. Kongres może podjąć uchwałę o głosowaniu tajnym także w sprawach innych niż określone w art. 14 ust. 8 statutu.

Art. 24.

1. Kongres nadzwyczajny zwołuje Rada Krajowa z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu Krajowego albo Krajowej Komisji Rewizyjnej, a także na podstawie wyniku referendum wiążącego.
2. Uchwała Rady Krajowej określa miejsce i termin Kongresu nadzwyczajnego oraz porządek obrad.
3. Zwołanie Kongresu nadzwyczajnego następuje nie później niż na jeden miesiąc przed terminem jego odbycia.
4. Kongres nadzwyczajny obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.
5. Kongres nadzwyczajny nie może obradować w sprawach wskazanych w art. 21 ust. 2 pkt 3 - 10 i 12 statutu.

Oddział 2

Rada Krajowa

Art. 25.

Rada Krajowa jest organem Razem, do którego należy:

- 1) opracowywanie dokumentów programowych Razem w sposób niesprzeczny z uchwałami Kongresu;
- 2) sprawowanie nadzoru nad realizacją dokumentów programowych Razem przez inne organy Razem;
- 3) nadzorowanie prac kół tematycznych;
- 4) opracowywanie stanowisk Razem w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych;

- 5) uchwalanie zasad gospodarowania majątkiem i finansami partii oraz zaciągania zobowiązań majątkowych;
- 6) określanie wysokości i zasad opłacania składek członkowskich;
- 7) uchwalanie instrukcji finansowej, opracowanej przez Zarząd Krajowy;
- 8) zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego oraz uchwalanie ramowego planu przychodów i wydatków Razem;
- 9) uchylanie uchwał Zarządu Krajowego dotyczących bieżących spraw politycznych;
- 10) odwoływanie, większością 2/3 głosów, członków/członkowie Zarządu Krajowego niewykonujących swoich obowiązków lub nieprzestrzegających postanowień statutu, uchwał i regulaminów organów Razem;
- 11) uzupełnianie składu organów Razem – Zarządu Krajowego, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Partyjnej Komisji Wyborczej oraz Komitetu Równościowego, z uwzględnieniem ograniczenia zawartego w art. 17 ust. 2 statutu;
- 12) rozpoznawanie odwołań od uchwał Zarządu Krajowego, o których mowa w art. 30 ust. 1 statutu;
- 13) podejmowanie decyzji w sprawie porozumień międzypartyjnych i innych;
- 14) zatwierdzanie listy kandydatek/kandydatów Razem w wyborach do Sejmu i Senatu RP oraz Parlamentu Europejskiego;
- 15) udzielanie poparcia kandydatom/kandydatom na Prezydenta RP;
- 16) zwoływanie Kongresu;
- 17) uchwalanie zasad przeprowadzania wyborów powszechnych do organów krajowych Razem na podstawie projektu zasad przedstawionego przez Partyjną Komisję Wyborczą;
- 18) podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach nieprzekazanych przez statut innym organom Razem.

Art. 26.

1. W skład Rady Krajowej wchodzi:
  - 1) nie mniej niż 20 członków/członki wybranych w wyborach powszechnych;
  - 2) posłanki/posłowie i senatorki/senatorowie, będące/będący członkami/członkami Razem, do czasu sprawowania swojego mandatu;
  - 3) posłanki/posłowie do Parlamentu Europejskiego będące/będący członkami/członkami Razem do czasu sprawowania swojego mandatu;
  - 4) po jednej przedstawicielce/jednym przedstawicielu każdego województwa;
  - 5) jedna przedstawicielka/jeden przedstawiciel okręgów nadzwyczajnych.
2. Przedstawicielki/przedstawiciele jednego województwa nie mogą stanowić więcej niż 1/4 składu Rady Krajowej, wybieranego na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 statutu.
3. Członkinie/członkowie Rady Krajowej, o których mowa art. 26 ust. 1 pkt. 1 - 3 statutu, działają w interesie Razem jako całości. Organy terenowe Razem nie są uprawnione do udzielania członkiniom/członkom Rady Krajowej instrukcji.
4. Przedstawicielkę/przedstawiciela okręgów nadzwyczajnych wybierają w drodze wyborów bezpośrednich wszystkie członkinie i członkowie okręgów nadzwyczajnych spośród wszystkich zgłoszonych kandydatek i kandydatów. Kandydatką/kandydatem na przedstawicielkę/przedstawiciela okręgów nadzwyczajnych może być wyłącznie członkini/członek okręgu nadzwyczajnego.
5. W przypadku zmniejszenia się liczby członków/członki Rady Krajowej poniżej minimalnej liczby przewidzianej przez statut lub Kongres, Rada Krajowa dokooptuje do swego składu członkinię/członka spośród wszystkich członkiń i członków Razem.

6. Rada Krajowa powołuje ze swojego składu prezydium, które koordynuje prace Rady Krajowej. Prezydium Rady Krajowej składa się z nie mniej niż 3 osób.
7. Rada Krajowa może tworzyć stałe i nadzwyczajne komisje do opracowania programu, analiz i ekspertyz. W skład komisji wchodzić mogą osoby niebędące członkiniami/członkami Rady Krajowej.
8. Posiedzenia Rady Krajowej zwoływane są przez Prezydium Rady Krajowej:
  - 1) z własnej inicjatywy;
  - 2) na wniosek Zarządu Krajowego;
  - 3) na wniosek 1/4 członkiń/członków Rady Krajowej.
9. Członkinie/członkowie Zarządu Krajowego biorą udział w posiedzeniach Rady Krajowej z głosem doradczym.

Oddział 3
Zarząd Krajowy

Art. 27.

1. Zarząd Krajowy jest organem wykonawczym Razem.
2. Zarząd Krajowy:
  - 1) reprezentuje Razem na zewnątrz;
  - 2) wykonuje uchwały Kongresu i Rady Krajowej, w tym dokumenty programowe Razem;
  - 3) prowadzi bieżącą działalność polityczną Razem na poziomie ogólnokrajowym i międzynarodowym w sposób niesprzeczny z uchwałami Kongresu i Rady Krajowej;
  - 4) kieruje bieżącą działalnością organizacyjną Razem;
  - 5) koordynuje działalność organów terenowych Razem i sprawuje nadzór nad nimi;
  - 6) odpowiada za sprawy finansowe i majątkowe Razem, w tym:
    - a) opracowuje ramowy plan przychodów i wydatków Razem,
    - b) zarządza majątkiem Razem,
    - c) opracowuje instrukcje finansowe,
    - d) przedstawia sprawozdanie finansowe Radzie Krajowej;
  - 7) zatrudnia pracowników Razem;
  - 8) składa oświadczenia woli o nabywaniu i zbywaniu majątku Razem oraz przyjmuje darowizny, spadki i zapisy;
  - 9) przygotowuje listy kandydatów Razem w wyborach do Sejmu i Senatu RP oraz Parlamentu Europejskiego;
  - 10) uchyla uchwały organów terenowych Razem sprzeczne z postanowieniami statutu i uchwałami organów Razem wyższego szczebla;
  - 11) zawiesza organ terenowy Razem lub odwołuje członkinie/członków takiego organu, w przypadku prowadzenia przez ten organ działalności sprzecznej z postanowieniami statutu i uchwałami organów Razem wyższego szczebla;
  - 12) powołuje komisarki/komisarzy w przypadku braku możliwości działania organu terenowego Razem;
  - 13) rozwiązuje okręg z powodu prowadzenia przez okręg działalności sprzecznej z postanowieniami statutu i uchwałami organów Razem wyższego szczebla.

Art. 28.

1. Zarząd Krajowy liczy co najmniej 7 członkiń/członków wybranych w wyborach powszechnych.
2. Zarząd Krajowy wyznacza spośród swoich członkiń/członków koordynatorki/koordynatorów poszczególnych obowiązków statutowych, w tym w szczególności:

- 1) koordynatorkę/koordynatora bieżącej działalności organizacyjnej Razem, w tym spraw finansowych i majątkowych;
  - 2) koordynatorkę/koordynatora działalności medialnej Razem;
  - 3) koordynatorkę/koordynatora działalności organów terenowych Razem.
3. Zarząd Krajowy może powoływać grupy robocze, wspomagające go w realizacji obowiązków statutowych, wyznaczając jednocześnie koordynatorkę/koordynatora ich prac.
  4. Zarząd Krajowy może udzielać członkiniom i członkom Razem pełnomocnictw politycznych. Uchwała o nadaniu pełnomocnictwa powinna wskazywać co najmniej: upoważnioną osobę, zakres udzielonego upoważnienia oraz czas trwania upoważnienia, nie dłuższy niż kadencja Zarządu Krajowego.
  5. Członkinie/członkowie Zarządu Krajowego mogą pozostawać w stosunku pracy z Razem. Decyzja o zatrudnieniu musi zostać zaakceptowana przez Radę Krajową.
  6. Posiedzenia Zarządu Krajowego zwoływane są przez którąkolwiek/któregokolwiek z członkiń/członków Zarządu Krajowego.

Art. 29.

1. Członkinie/członkowie Zarządu Krajowego przedstawiają Radzie Krajowej, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, sprawozdanie ze swojej działalności.
2. Na żądanie Rady Krajowej, członkinie/członkowie Zarządu Krajowego niezwłocznie udzielają Radzie Krajowej wyjaśnień dotyczących działań podejmowanych w zakresie bieżącej działalności Razem lub możliwości podjęcia takich działań.
3. Zarząd Krajowy może zwrócić się do Rady Krajowej o niezwłoczne opracowanie stanowiska w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych.

Art. 30.

1. Od uchwał Zarządu Krajowego w przedmiocie:
  - 1) uchylecia uchwały organu terenowego Razem;
  - 2) zawieszenia organu terenowego Razem;
  - 3) odwołania członkini/członka organu terenowego Razem;
  - 4) powołania komisarza;
  - 5) rozwiązania okręguodwołanie do Rady Krajowej przysługuje wszystkim członkiniom/członkom okręgu lub województwa, którego dotyczy uchwała.
2. Odwołanie wnosi się do prezydium Rady Krajowej w terminie dwóch tygodni od opublikowania uchwały.
3. Zarząd Krajowy może nadać uchwałom wskazanym w ust. 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 31.

1. Zarząd Krajowy zawiesić członkinię/członka, stażystkę/stażystę lub sympatyczkę/sympatyka Razem, wobec której/którego prowadzone jest postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne, w jej/jego prawach, do czasu wydania przez sąd koleżeński prawomocnego wyroku albo umorzenia postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego.
2. Decyzja Zarządu Krajowego może zostać podjęta:
  - 1) z urzędu;
  - 2) na wniosek Komitetu Równościowego, Komitetu Dyscyplinarnego lub sądów koleżeńskich.

3. Zawieszenie w prawach członkini/członka, stażystki/stażysty lub sympatyczki/sympatyka Razem na podstawie ust. 1 nie może trwać dłużej niż cztery lata.
4. Zawieszenie w prawach stażystki/stażysty Razem skutkuje wstrzymaniem możliwości przyjęcia takiej osoby w poczet członkiń/członków Razem na czas zawieszenia.

Art. 32.

1. Zarząd Krajowy powołuje z grona dwójki kandydatek/kandydatów zaproponowanych przez koło tematyczne ds. międzynarodowych, za zgodą Rady Krajowej wyrażoną bezwzględną większością głosów, pełnomocniczkę/pełnomocnika do spraw międzynarodowych.
2. Swoje działania pełnomocniczka/pełnomocnik do spraw międzynarodowych podejmuje za zgodą odpowiednich organów i w ramach przez nie wyznaczonych oraz we współpracy i w porozumieniu z innymi organami Razem zajmującymi się sprawami międzynarodowymi, w tym w szczególności kołem do spraw międzynarodowych.

Oddział 4

Krajowa Komisja Rewizyjna

Art. 33.

1. Krajowa Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Razem.
2. Krajowa Komisja Rewizyjna sprawuje kontrolę nad działalnością wszystkich organów Razem pod kątem zgodności ze statutem, regulaminami działania organów Razem i uchwałami organów wyższego szczebla oraz kontroluje całokształt działalności organizacyjnej i finansowej Razem.
3. Krajowa Komisja Rewizyjna:
  - 1) ocenia przestrzeganie zasad celowości, rzetelności i gospodarności w zarządzaniu majątkiem i funduszami Razem, w tym prawidłowość sporządzania ramowych planów przychodów i wydatków oraz sprawozdań finansowych;
  - 2) kontroluje przestrzeganie zasad gospodarowania majątkiem i finansami Razem oraz zaciągania zobowiązań majątkowych przez Zarząd Krajowy;
  - 3) przeprowadza co pół roku ewaluację działań poszczególnych członkiń i członków Zarządu Krajowego;
  - 4) rozpatruje wnioski o stwierdzenie nieważności uchwał organów Razem;
  - 5) rozpatruje odwołania od decyzji Partyjnej Komisji Wyborczej w kwestii stwierdzenia ważności wyborów powszechnych do władz krajowych Razem;
  - 6) opiniuje wnioski o zwołanie referendum wiążącego;
  - 7) rozstrzyga spory kompetencyjne organów Razem;
  - 8) dokonuje wykładni statutu partii.
4. Krajowa Komisja Rewizyjna składa Kongresowi sprawozdania ze swej działalności oraz przedkłada wnioski w sprawie udzielenia absolutorium ustępującym członkiniom i członkom Zarządu Krajowego.

Art. 34.

1. Krajowa Komisja Rewizyjna liczy co najmniej 5 członkiń/członków.
2. Krajowa Komisja Rewizyjna na pierwszym swoim posiedzeniu, które odbywa się nie później niż w ciągu miesiąca od daty zakończenia Kongresu, wybiera ze swego składu koordynatorkę/koordynatora.
3. Członkinie/członkowie Krajowej Komisji Rewizyjnej nie mogą pełnić funkcji w innych organach krajowych Razem z wyjątkiem uczestniczenia w Kongresach jako delegatki/delegaci.

4. Członkinie/członkowie Krajowej Komisji Rewizyjnej mogą brać udział w posiedzeniach wszystkich organów Razem.
5. Krajowa Komisja Rewizyjna może przeprowadzać kontrole działalności organów Razem.

Oddział 5

Partyjna Komisja Wyborcza

Art. 35.

Partyjna Komisja Wyborcza jest organem, do którego należy:

- 1) przedstawienie Radzie Krajowej projektu zasad przeprowadzania wyborów powszechnych do organów krajowych Razem;
- 2) rejestracja kandydatek i kandydatów w wyborach powszechnych do organów krajowych Razem;
- 3) nadzór nad kampanią wyborczą kandydatów i kandydatek w wyborach powszechnych do organów krajowych Razem;
- 4) sprawne przeprowadzenie wyborów powszechnych do organów krajowych Razem we współpracy z innymi organami Razem;
- 5) rozpatrywanie odwołań wyborczych;
- 6) stwierdzenie ważności wyborów.

Art. 36.

1. Partyjna Komisja Wyborcza składa się z nie mniej niż 3 członkiń/członków wybranych przez Kongres.
2. W przypadku zmniejszenia się liczby członkiń/członków Partyjnej Komisji Wyborczej poniżej minimalnej liczby przewidzianej przez statut lub Kongres, Rada Krajowa uzupełnia skład spośród wszystkich członkiń i członków Razem.
3. Partyjna Komisja Wyborcza wybiera ze swojego grona koordynatorkę/koordynatora prac.

Art. 37.

1. Wszystkie organy Razem zobowiązane są wspierać Partyjną Komisję Wyborczą w realizacji jej celów.
2. Zarząd Krajowy zobowiązany jest przedstawić do dyspozycji Partyjnej Komisji Wyborczej środki finansowe konieczne do sprawnego przeprowadzenia jej działań.

Art. 38.

1. Partyjna Komisja Wyborcza przyjmuje regulamin swojej pracy.
2. Terminy składania odwołań wyborczych określają zasady przeprowadzania wyborów powszechnych do organów krajowych Razem oraz regulamin Partyjnej Komisji Wyborczej.
3. Partyjna Komisja Wyborcza zobowiązana jest stwierdzić ważność wyborów w terminie 10 dni od ich zakończenia.
4. Partyjna Komisja Wyborcza może unieważnić wybory powszechne do organów krajowych Razem w wybranych okręgach wyborczych, jak i w całym kraju.
5. Od decyzji Partyjnej Komisji Wyborczej przysługuje odwołanie do Krajowej Komisji Rewizyjnej. Krajowa Komisja Rewizyjna zobowiązana jest rozpatrzyć odwołanie w pełnym składzie w ciągu 10 dni.

Rozdział 3 Terenowe jednostki organizacyjne

Oddział 1

Okręgi

Art. 39.

1. Podstawową jednostką organizacyjną Razem jest okręg.
2. Wszystkie członkinie/wszyscy członkowie Razem należą do okręgów. Dopuszczalne jest członkostwo tylko w jednym okręgu.
3. Okręg obejmuje terytorium co najmniej jednego powiatu. Na terenie jednego powiatu może działać tylko jeden okręg.
4. Okręgi rejestruje, rozwiązuje oraz ustala ich zasięg terytorialny w drodze uchwały Zarząd Krajowy na wniosek zainteresowanych członkiń/członków.
5. Okręg liczy co najmniej 15 członkiń/członków. Zarząd Krajowy, w indywidualnych przypadkach, może podjąć uchwałę, w której określi mniejszą liczebność okręgu.
6. Okręg jest rozwiązywany uchwałą Zarządu Krajowego, jeżeli liczba jego członkiń/członków spadnie poniżej 10.

Art. 40.

1. Zarząd Krajowy może tworzyć okręgi nadzwyczajne, w szczególności w celu umożliwienia działania w Razem członkiniom/członkom zamieszkałym poza obszarem działania innych okręgów lub poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Do okręgów nadzwyczajnych stosuje się przepisy o okręgach, z wyjątkiem zmian wynikających z niniejszego artykułu.
2. Okręg nadzwyczajny nie należy do żadnej organizacji regionalnej i podlega bezpośrednio organom krajowym Razem.
3. Okręg nadzwyczajny nie musi być strukturą terytorialną, musi jednak liczyć nie mniej niż 10 członkiń/członków. Zarząd Krajowy, w indywidualnych przypadkach, może podjąć uchwałę, w której określi mniejszą liczebność okręgu nadzwyczajnego.

Art. 41.

Organami okręgu są:

- 1) Walne Zebranie Okręgu;
- 2) Rada Okręgu;
- 3) Zarząd Okręgu.

Art. 42.

1. Walne Zebranie Okręgu jest najwyższą władzą okręgu.
2. Walne Zebranie Okręgu stanowi ogół członkiń/członków okręgu.
3. Walne Zebranie Okręgu zwoływane jest przez Zarząd Okręgu z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Okręgu lub 1/3 członkiń/członków Okręgu. Zwołanie Walnego Zebrania Okręgu następuje nie później niż na trzy tygodnie przed terminem jego odbycia.
4. Termin i miejsce Walnego Zebrania Okręgu muszą być ogłoszone i udostępnione członkiniom/członkom z przynajmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem. Przy wyborze terminu i miejsca należy dołożyć staranności, aby były one dogodnie dla jak największej liczby członkiń/członków.
5. Przynajmniej na tydzień przed terminem Walnego Zebrania Okręgu musi być ogłoszony i udostępniony członkiniom/członkom jego planowany porządek obrad. Po tym terminie nie są dozwolone zmiany w porządku obrad obejmujące dodanie następujących punktów:

- 1) zmiany w organach okręgu;
  - 2) przyjęcie sprawozdania z działalności organów okręgu;
  - 3) wybór delegatek/delegatów do organów wyższych szczebli;
  - 4) uchwalenie planu finansowego okręgu;
  - 5) uchwalenie programu działalności okręgu;
  - 6) uchwalenie współpracy z innymi organizacjami politycznymi;
  - 7) zatwierdzenie list wyborczych do samorządu.
6. Walne Zebranie Okręgu:
- 1) wybiera i odwołuje członkinie/członków Zarządu Okręgu;
  - 2) wybiera i odwołuje członkinie/członków Rady Okręgu;
  - 3) ustala liczbę członkiń/członków Zarządu Okręgu i Rady Okręgu;
  - 4) przyjmuje sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu;
  - 5) przyjmuje sprawozdanie z działalności Rady Okręgu;
  - 6) wybiera delegatki/delegatów okręgu na Kongres Razem;
  - 7) uchwała program działania okręgu;
  - 8) zatwierdza listy kandydatek/kandydatów Razem w wyborach samorządowych w obszarze działania okręgu.
7. W uzasadnionych przypadkach Rada Okręgu może zdecydować o przeprowadzeniu wyborów do organów okręgu lub delegatek i delegatów na zebraniach kół. Szczegółowe zasady takich wyborów określa uchwała Rady Okręgu.

Art. 43.

1. Okręg liczący co najmniej 60 członkiń/członków może powołać Radę Okręgu.
2. Rada Okręgu liczy co najmniej 5 osób, ale nie więcej niż 1/5 liczby członkiń/członków Okręgu. Dokładną liczebność Rady Okręgu ustala Zebranie Okręgu.
3. W skład Rady Okręgu wchodzi:
  - 1) członkinie/członkowie wybrani przez Walne Zebranie Okręgu;
  - 2) członkinie/członkowie Zarządu Okręgu, z zastrzeżeniem ust. 4 niniejszego artykułu.
4. W sprawach, o których mowa w ust. 5 pkt 4 niniejszego artykułu, Rada Okręgu głosuje z wyłączeniem członkiń/członków Zarządu Okręgu.
5. Do kompetencji Rady Okręgu należy:
  - 1) monitorowanie działalności władz samorządowych w obszarze działania okręgu;
  - 2) opracowywanie dokumentów programowych dotyczących obszaru działania okręgu w sposób niesprzeczny z uchwałami Walnego Zebrania Okręgu;
  - 3) opracowywanie stanowisk w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych związanych z obszarem działania okręgu;
  - 4) sprawowanie nadzoru nad realizacją przez Zarząd Okręgu programu działania okręgu oraz dokumentów programowych dotyczących obszaru działania okręgu;
  - 5) opracowywanie, na wniosek Zarządu Okręgu lub z własnej inicjatywy, stanowisk Razem w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych dotyczących obszaru działania okręgu;
  - 6) opracowywanie programu wyborczego okręgu w wyborach samorządowych;
  - 7) tworzenie i wspieranie inicjatyw lokalnych zgodnych z kierunkiem politycznym Razem w obszarze działania okręgu;

- 8) sporządzanie list kandydatek/kandydatów w wyborach samorządowych z wyjątkiem szczebla wojewódzkiego.
6. W województwie, w którym działa tylko jeden okręg, Radzie Okręgu przysługują kompetencje Rady Wojewódzkiej.
7. Rada Okręgu powołuje ze swojego składu prezydium, które koordynuje prace Rady Okręgu. Prezydium Rady Okręgu składa się z nie mniej niż 3 osób.
8. Rada Okręgu może tworzyć stałe i nadzwyczajne komisje tematyczne do opracowania programu, analiz i ekspertyz. W skład komisji wchodzić mogą osoby niebędące członkiniami/członkami Rady Okręgu.
9. Posiedzenia Rady Okręgu zwoływane są przez Prezydium Rady Okręgu:
  - 1) z własnej inicjatywy,
  - 2) na wniosek Zarządu Okręgu, 1/4 członkiń/członków Rady Okręgu lub 1/10 członków okręgu.

Art. 44.

1. Zarząd Okręgu składa się z co najmniej 3 członkiń/członków. Dokładną liczebność Zarządu Okręgu ustala Walne Zebranie Okręgu.
2. Zarząd Okręgu:
  - 1) kieruje bieżącą działalnością okręgu;
  - 2) reprezentuje okręg na zewnątrz;
  - 3) podejmuje uchwały o przyjęciu lub odmowie przyjęcia członkiń/członków;
  - 4) wykonuje uchwały Walnego Zebrania i Rady Okręgu;
  - 5) prowadzi sprawy finansowe i majątkowe okręgu w zakresie określonym przez Zarząd Krajowy;
  - 6) powołuje i rozwiązuje koła;
  - 7) tworzy regulamin działania kół.
3. W okręgach, w których nie powołano Rady Okręgu, Zarządowi Okręgu przysługują ponadto kompetencje Rady Okręgu, o których mowa w art. 43 statutu.
4. Zarząd Okręgu wyznacza spośród swoich członkiń/członków koordynatorki/koordynatorów poszczególnych obowiązków statutowych, w tym w szczególności:
  - 1) koordynatorkę/koordynatora bieżącej działalności organizacyjnej okręgu;
  - 2) koordynatorkę/koordynatora spraw finansowych;
  - 3) koordynatorkę/koordynatora spraw członkowskich;
  - 4) koordynatorkę/koordynatora współpracy okręgu z organami Razem wyższego szczebla.
5. Zarząd Okręgu może powoływać grupy robocze, wspomagające go w realizacji obowiązków statutowych, wyznaczając jednocześnie koordynatora/koordynatorkę ich prac.

Art. 45.

1. Członkinie/członkowie Zarządu Okręgu przedstawiają Radzie Okręgu, a w przypadku jej niepowołania Walnemu Zebraniu Okręgu, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, sprawozdanie ze swojej działalności.
2. Na żądanie Rady Okręgu lub Walnego Zebrania Okręgu, członkinie/członkowie Zarządu Okręgu niezwłocznie udzielają Radzie Okręgu lub Walnemu Zebraniu Okręgu wyjaśnień dotyczących działań podejmowanych w zakresie bieżącej działalności okręgu lub możliwości podjęcia takich działań.

3. Zarząd Okręgu może zwrócić się do Rady Okręgu o niezwłoczne opracowanie stanowiska w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych związanych z obszarem działania okręgu.
4. Inne relacje między Radą Okręgu i Zarządem Okręgu określa regulamin współpracy uchwalany przez Walne Zebranie Okręgu.

Oddział 2

Koła

Art. 46.

1. Koło jest jednostką pomocniczą okręgu powoływaną w celu usprawnienia działania okręgu.
2. Zarząd Okręgu może powołać koło na wniosek co najmniej 3 osób, wyznaczając jednocześnie obszar działania koła.
3. Od uchwały Zarządu Okręgu o powołaniu lub odwołaniu koła wszystkim członkiniom/członkom okręgu przysługuje odwołanie do Rady Okręgu, a w przypadku braku Rady Okręgu do Walnego Zebrania Okręgu.
4. Jedna osoba może należeć tylko do jednego koła.

Art. 47.

1. Organem koła jest Zebranie Koła.
2. Zebranie Koła:
  - 1) wybiera i odwołuje Zarząd Koła lub koordynatorkę/koordynatora koła;
  - 2) monitoruje inicjatywy lokalne;
  - 3) bierze udział w posiedzeniach rad gmin, dzielnic lub osiedli;
  - 4) tworzy i wspiera inicjatywy lokalne, zgodne z kierunkiem politycznym Razem, pod nadzorem Zarządu Okręgu i w granicach wyznaczonych przez Radę Okręgu;
  - 5) rekomenduje kandydatki/kandydatów w wyborach samorządowych w obszarze działania koła;
  - 6) tworzy projekty uchwał dotyczących spraw lokalnych.
3. Zarząd Okręgu może przekazać Zebraniu Koła dodatkowe kompetencje.

Art. 48.

1. W kołach o liczbie członkiń/członków powyżej 10 osób Zebranie Koła może wybrać Zarząd Koła.
2. Zarząd Koła składa się z co najmniej 3 osób.
3. Zarząd Koła reprezentuje koło przed innymi organami Razem.

Oddział 3

Struktury wojewódzkie

Art. 49.

Rady Wojewódzkie Razem powołuje się w województwach, w których działa więcej niż jeden okręg.

Art. 50.

1. Rada Wojewódzka składa się z członkiń/członków Zarządów Okręgów oraz delegatek/delegatów okręgów wybieranych przez Walne Zebrania Okręgów. Zasady wyboru ustala Rada Krajowa.
2. Do kompetencji Rady Wojewódzkiej należy:
  - 1) koordynowanie działalności okręgów wchodzących w skład województwa;
  - 2) reprezentowanie Razem w sprawach województwa;
  - 3) monitorowanie działalności władz samorządowych na terenie województwa;

- 4) uchwalanie programu Razem w województwie oraz programu wyborczego województwa w wyborach samorządowych;
  - 5) realizacja programu w województwie oraz dokumentów programowych dotyczących województwa;
  - 6) opracowywanie stanowisk Razem w istotnych sprawach dotyczących bieżących wydarzeń politycznych związanych z województwem;
  - 7) tworzenie i wspieranie inicjatyw lokalnych zgodnych z kierunkiem politycznym Razem na terenie województwa;
  - 8) zatwierdzanie list kandydatek/kandydatów w wyborach samorządowych na szczeblu województwa;
  - 9) wybór członkiń/członków Wojewódzkiego Sądu Koleżeńskiego;
  - 10) wybór przedstawielek/przedstawicieli do Rady Krajowej, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4 statutu.
3. Rada Wojewódzka powołuje ze swojego składu prezydium, które koordynuje jej prace i reprezentuje Radę Wojewódzką na zewnątrz. Prezydium Rady Wojewódzkiej składa się z nie mniej niż 3 osób.
  4. Posiedzenia Rady Wojewódzkiej zwoływane są przez Prezydium Rady Wojewódzkiej:
    - 1) z własnej inicjatywy;
    - 2) na wniosek 1/4 okręgów działających w województwie lub Zarządu Krajowego.
  5. Rada Wojewódzka powołuje jedną/jednego lub więcej koordynatorek/koordynatorów odpowiedzialnych za:
    - 1) koordynowanie bieżącej działalności okręgów;
    - 2) kontakty z organami krajowymi Razem;
    - 3) koordynowanie spraw członkowskich i finansowych.
  6. Rada Wojewódzka może tworzyć stałe i nadzwyczajne komisje tematyczne do opracowania programu, analiz i ekspertyz. W skład komisji wchodzić mogą osoby niebędące członkiniami/członkami Rady Wojewódzkiej.

Rozdział 4

Komitet Równościowy

Art. 51.

1. Komitet Równościowy stoi na straży równości, wolności i praw człowieka, jak również praw członkowskich. Głównym zadaniem Komitetu Równościowego jest przeciwdziałanie nierównemu traktowaniu w rozumieniu ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania.
2. Komitet Równościowy składa się z nie mniej niż 7 członkiń/członków wybieranych przez Kongres. W przypadku utraty członkostwa w Komitecie Równościowym, jego skład osobowy może być uzupełniony przez Radę Krajową. Liczba członkiń/członków wybranych w ten sposób nie może przekraczać połowy stanu.
3. Przedstawielki/przedstawiciele jednego województwa nie mogą stanowić więcej niż 1/3 składu Komitetu Równościowego.
4. Z wyłączeniem przypadków wskazanych w statucie, członkinie i członkowie Komitetu Równościowego mają obowiązek zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją.

5. Komitet Równościowy:
  - 1) prowadzi interwencje oraz opiniuje działania organów Razem w sprawie naruszenia praw i dóbr osobistych członków/członkiń, powszechnie obowiązującego prawa, statutu, uchwał i innych wewnętrznych regulacji lub w przypadku innych działań szkodliwych w kontekście naruszenia zasad równego traktowania i innych wartości stojących u podstaw Razem;
  - 2) składa wnioski o wszczęcie postępowania wyjaśniającego do Komitetu Dyscyplinarnego;
  - 3) kieruje sprawy do mediacji.
6. Komitet Równościowy jest uprawniony do składania wniosków do innych organów Razem, jeśli w toku jego działalności dojdzie do ujawnienia okoliczności wymagających podjęcia czynności leżących w ich kompetencjach.
7. Komitet Równościowy prowadzi wewnątrzpartyjne i społeczne działania promocyjne w zakresie przeciwdziałania nierównemu traktowaniu, łamaniu praw jednostek, dyskryminacji, nietolerancji, propagowania idei równości i solidarności oraz dbania o przestrzeganie standardów równościowych.
8. Działania promocyjne Komitetu Równościowego mogą być, po poinformowaniu Zarządu Krajowego, prowadzone we współpracy ze stowarzyszeniami, fundacjami oraz innymi dobrowolnymi zrzeszeniami. Zarząd Krajowy może sprzeciwić się podjęciu współpracy z konkretną organizacją.
9. Działania promocyjne Komitetu Równościowego są prowadzone we współpracy z grupami roboczymi i kołami tematycznymi.
10. Komitet Równościowy może korzystać z ekspertyz i analiz osób trzecich w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i równego traktowania.
11. Komitet Równościowy zapewnia pomoc w poszukiwaniu wsparcia dla ofiar nierównego traktowania i przemocy w Razem.

Art. 52.

1. Komitet Równościowy może powierzyć, na zasadach określonych regulaminem, prowadzenie interwencji każdej członkini/każdemu członkowi Komitetu jednoosobowo.
2. Uchwały Komitetu Równościowego wymaga:
  - 1) podjęcie interwencji lub odstąpienie od jej przeprowadzenia;
  - 2) wydanie opinii w sprawie działania organu Razem;
  - 3) składanie wniosków do innych organów Razem;
  - 4) odsunięcie członkini/członka Komitetu Równościowego od interwencji;
  - 5) przyjęcie Programu Działań na Rzecz Równego Traktowania.

Art. 53.

1. Komitet Równościowy, nie później niż po 3 miesiącach od rozpoczęcia kadencji, opracowuje Program Działań na Rzecz Równego Traktowania, zawierający ramowy program jego działania wraz z szacunkiem kosztów realizacji celów i działań zapisanych w art. 51 ust. 1, 5 i 7.
2. Program Działań na Rzecz Równego Traktowania zatwierdza Rada Krajowa.

Art. 54.

1. Komitet Równościowy podejmuje interwencję w przypadku podejrzenia dokonania naruszeń, o których mowa w art. 51 ust. 5 pkt 1 statutu.

2. Interwencję podejmuje się na wniosek osoby pokrzywdzonej, innego organu Razem lub z urzędu.
3. Udział członkiń/członków Razem w interwencjach jest dobrowolny.
4. Zarówno fakt podjęcia interwencji, jak i jej przebieg, są niejawnymi. Uczestniczki/uczestnicy interwencji są zobowiązane/zobowiązani do nieujawniania jakichkolwiek informacji uzyskanych w jej trakcie w postępowaniach wyjaśniających, dyscyplinarnych lub osobom trzecim.
5. Uczestniczkami/uczestnikami interwencji są osoba pokrzywdzona i osoba, wobec której istnieje podejrzenie dokonania naruszeń, o których mowa w ust. 1 powyżej.
6. W przypadku podjęcia interwencji wobec organu Razem w związku z jego działaniem lub zaniechaniem, jej uczestniczkami/uczestnikami są członkinie/członkowie tego organu.
7. Interwencję uznaje się za skuteczną, jeśli zaproponowane w jej trakcie rozwiązania zostaną zaakceptowane przez wszystkie uczestniczki/wszystkich uczestników interwencji, a zalecenia wynikające z przeprowadzonej interwencji wykonane.
8. O zakończeniu interwencji decyduje Komitet Równościowy.
9. W przypadku nieskutecznej interwencji, Komitet Równościowy podejmuje czynności, jakie uzna za konieczne w celu usunięcia naruszenia, w szczególności kieruje do Komitetu Dyscyplinarnego wnioski o wszczęcie postępowania wyjaśniającego.
10. Komitet Równościowy może odstąpić od przeprowadzenia interwencji lub przerwać ją i skierować do Komitetu Dyscyplinarnego wnioski o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w przypadku uznania, że wymaga tego waga naruszeń, do jakich mogło dojść w danej sprawie.
11. W zakresie dotyczącym prowadzonej przez Komitet Równościowy interwencji każdy organ Razem jest zobowiązany udostępnić na wezwanie wytworzone przez siebie dokumenty. Nie dotyczy to akt postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego.

Art. 55.

1. Komitet Równościowy przedstawia Radzie Krajowej, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące lub na żądanie tego organu, sprawozdanie ze swojej działalności, zawierające także informacje o działalności poszczególnych członkiń/członków.
2. W szczególnych przypadkach Komitet Równościowy może w drodze uchwały odsunąć od interwencji członkinię/członka Komitetu Równościowego.

Rozdział 5

Komitet Dyscyplinarny

Art. 56.

1. Komitet Dyscyplinarny składa się z nie mniej niż 3 członkiń/członków wybieranych przez Kongres.
2. W przypadku utraty członkostwa w Komitecie Dyscyplinarnym, jego skład osobowy może być uzupełniony przez Krajowy Sąd Koleżeński. Liczba członkiń/członków wybranych w ten sposób nie może przekraczać połowy stanu.
3. Komitet Dyscyplinarny:
  - 1) prowadzi postępowania wyjaśniające w sprawie naruszenia praw i dóbr osobistych członkiń/członków, powszechnie obowiązującego prawa, statutu, uchwał i innych wewnętrznych regulacji, zachowań dyskryminacyjnych lub w przypadku innych działań na szkodę lub sprzecznych z celami, zasadami etycznymi i wartościami stojącymi u podstaw Razem;
  - 2) składa wnioski w sprawie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego do sądów koleżeńskich;
  - 3) kieruje sprawy do mediacji.

4. Komitet Dyscyplinarny jest uprawniony do składania wniosków do innych organów Razem, jeśli w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego dojdzie do ujawnienia okoliczności wymagających podjęcia czynności leżących w ich kompetencjach.
5. Z wyłączeniem przypadków wskazanych w statucie, członkinie i członkowie Komitetu Dyscyplinarnego mają obowiązek zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją.

Art. 57.

1. Komitet Dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające na wniosek Komitetu Równościowego, Rady Krajowej, Zarządu Krajowego, Krajowej Komisji Rewizyjnej, zarządów lub rad okręgów w przypadku podejrzenia popełnienia czynu, o którym mowa w art. 56 ust. 3 pkt 1 statutu.
2. Jeśli w tej samej sprawie prowadzone są jednocześnie interwencja i postępowanie wyjaśniające, Komitet Dyscyplinarny zawiesza postępowanie wyjaśniające do czasu zakończenia interwencji. W przypadku skutecznej interwencji postępowanie wyjaśniające umarza się.

Art. 58.

1. Komitet Dyscyplinarny może powierzyć, na zasadach określonych regulaminem, prowadzenie postępowania wyjaśniającego każdej członkini/każdemu członkowi Komitetu jednoosobowo.
2. Uchwały Komitetu Dyscyplinarnego wymaga:
  - 1) wszczęcie postępowania wyjaśniającego;
  - 2) skierowanie wniosku o ukaranie;
  - 3) składanie wniosków do innych organów Razem;
  - 4) odsunięcie członkini/członka Komitetu Dyscyplinarnego od postępowania wyjaśniającego.

Art. 59.

1. Komitet Dyscyplinarny przedstawia Krajowemu Sądowi Koleżeńskiemu, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące lub na żądanie tego organu, sprawozdanie ze swojej działalności, zawierające także informacje o działalności poszczególnych członkiń/członków.
2. W szczególnych przypadkach Komitet Dyscyplinarny może odsunąć od postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego członkinię/członka Komitetu Dyscyplinarnego.
3. Szczegółowy regulamin działania Komitetu Dyscyplinarnego jest uchwalany przez Krajowy Sąd Koleżeński.

Rozdział 6
Sądy koleżeńskie

Art. 60.

1. Sądy koleżeńskie są organami Razem, do których należy:
  - 1) rozpatrywanie spraw dyscyplinarnych członkiń/członków partii postępujących niezgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, postanowieniami statutu lub innych regulacji wewnętrznych Razem;
  - 2) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Razem w sprawach indywidualnych;
  - 3) prowadzenie listy mediatorów/mediatorek;
  - 4) prowadzenie innych spraw wskazanych w statucie;

- 5) uzupełnianie składu organów Razem – Komitetu Dyscyplinarnego.
2. Wojewódzkie sądy koleżeńskie rozpatrują sprawy dyscyplinarne oraz odwołania od uchwał organów terenowych Razem w sprawach indywidualnych.
3. Krajowy Sąd Koleżeński rozpatruje odwołania od orzeczeń wojewódzkich sądów koleżeńskich oraz odwołania od uchwał organów krajowych Razem w sprawach indywidualnych.
4. Krajowy Sąd Koleżeński prowadzi listę mediatorów/mediatorek.

Art. 61.

1. Wojewódzkie sądy koleżeńskie powołuje Rada Wojewódzka w województwach, w których liczba członków/członek Razem przekroczy 200 osób.
2. Wojewódzkie sądy koleżeńskie składają się z nie mniej niż 6 i nie więcej niż 15 osób.
3. Wojewódzkie sądy koleżeńskie orzekają w składach 3-osobowych.
4. Wojewódzkie sądy koleżeńskie są właściwe dla spraw, w których wniosek o ukaranie dotyczy członkini/członka okręgu z obszaru danego województwa oraz dla odwołań od uchwał organów terenowych Razem z obszaru danego województwa. Zmiany przynależności do okręgu po wszczęciu sprawy pozostają bez wpływu na właściwość sądu koleżeńskiego.
5. Krajowy Sąd Koleżeński może powierzyć prowadzenie spraw z obszaru województwa, w którym nie powołano wojewódzkiego sądu koleżeńskiego, innym wojewódzkim sądom koleżeńskim.
6. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek strony postępowania lub osoby, która wniosła odwołanie od decyzji organu terenowego Razem, Krajowy Sąd Koleżeński może powierzyć prowadzenie sprawy innemu wojewódzkiemu sądowi koleżeńskiemu lub przejąć sprawę do prowadzenia. W przypadku przejścia sprawy do prowadzenia przez Krajowy Sąd Koleżeński, jeśli od orzeczenia w pierwszej instancji przysługuje odwołanie, rozpoznanie odwołania następuje w innym składzie niż wydanie orzeczenia, od którego wniesiono odwołanie.
7. Wojewódzkie sądy koleżeńskie wybierają ze swego grona koordynatorów/koordynatorkę odpowiedzialną/odpowiedzialnego za zwoływanie posiedzeń sądu.

Art. 62.

1. Krajowy Sąd Koleżeński jest powoływany przez Kongres.
2. Krajowy Sąd Koleżeński składa się z nie mniej niż 9 i nie więcej niż 15 osób.
3. Krajowy Sąd Koleżeński orzeka w składach 3-osobowych.
4. Krajowy Sąd Koleżeński wybiera ze swego grona koordynatorów/koordynatorkę odpowiedzialną/odpowiedzialnego za powoływanie składów orzekających i przydzielanie spraw poszczególnym składom oraz udostępnianie aktualnej listy mediatorów/mediatorek.

Art. 63.

1. Sądy koleżeńskie wydają orzeczenia po przeprowadzeniu rozprawy.
2. W przypadku rozpatrywania wniosków o ukaranie oraz odwołań od decyzji organów Razem w sprawach indywidualnych, sądy koleżeńskie zobowiązane są umożliwić udział w rozprawie osobie, wobec której skierowano wniosek o ukaranie lub która wniosła odwołanie od decyzji organu Razem. Nieusprawiedliwiona nieobecność takiej osoby nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.
3. W sprawach dyscyplinarnych sąd koleżeński zobowiązany jest przeprowadzić pierwszą rozprawę w terminie miesiąca od otrzymania wniosku o ukaranie.
4. Rozprawy są jawne. Sąd koleżeński może wyłączyć jawność rozprawy na wniosek strony lub z urzędu, jeśli przemawia za tym ważny interes strony lub interes partii. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia jawności podlega zaskarżeniu.
5. Z rozprawy sporządza się protokół, który powinien oddawać treść wniosków i dowodów zgłaszanych przez strony, stanowiska stron, orzeczenia sądu wydawane w trakcie rozprawy oraz

zeznania powołanych świadków. Do protokołu załącza się dowody składane na piśmie oraz inne dokumenty przedstawione przez strony.

6. Sąd koleżeński powinien rozstrzygnąć sprawę w terminie 3 miesięcy od dnia pierwszej rozprawy. W uzasadnionych przypadkach sąd koleżeński może przedłużyć ten termin.

Art. 64.

1. Sądy koleżeńskie realizują swoje zadania przez wydawanie orzeczeń.
2. Rozstrzygnięcie sprawy dyscyplinarnej oraz odwołania od decyzji organów Razem w sprawie indywidualnej następuje w formie wyroku. W pozostałych sprawach sądy koleżeńskie wydają postanowienia.
3. Orzeczenia sądów koleżeńskich doręcza się niezwłocznie stronom.
4. Sądy koleżeńskie uzasadniają wyroki z urzędu. Uzasadnienie wyroku doręcza się stronom wraz z wyrokiem. Uzasadnienia postanowień sporządza się na wniosek stron, złożony w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia postanowienia, i doręcza stronom postępowania niezwłocznie.
5. Treść orzeczeń sądów koleżeńskich i ich uzasadnień jest jawna. W przypadku prowadzenia sprawy z wyłączeniem jawności, ujawnienie treści orzeczenia i uzasadnienia może nastąpić po utajnieniu danych osobowych stron postępowania lub pokrzywdzonych. W wyjątkowych przypadkach, w celu ochrony interesu osób pokrzywdzonych, sąd koleżeński może utajnić uzasadnienie wyroku w sprawie dyscyplinarnej.

Art. 65.

1. Odwołanie od wyroku wojewódzkiego sądu koleżeńskiego wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego w terminie miesiąca od daty doręczenia uzasadnienia wyroku.
2. Odwołanie od postanowienia wojewódzkiego sądu koleżeńskiego wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego w terminie dwóch tygodni od daty doręczenia uzasadnienia postanowienia, a w przypadku niewystąpienia z wnioskiem o uzasadnienie, w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia postanowienia.
3. Orzeczenia Krajowego Sądu Koleżeńskiego w sprawach dyscyplinarnych są ostateczne. W przypadku przejęcia sprawy do prowadzenia przez Krajowy Sąd Koleżeński, jeśli od orzeczenia sądu pierwszej instancji przysługuje odwołanie, ostateczne jest orzeczenie wydane na skutek rozpoznania wniesionego odwołania.
4. Orzeczenia wojewódzkich sądów koleżeńskich dotyczące odwołań od uchwał organów Razem w sprawach indywidualnych są ostateczne.

Art. 66.

1. W przypadku uznania, że członkini/członek lub sympatyczka/sympatyk Razem dopuściła/dopuścił się naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa, postanowień statutu lub innych regulacji wewnętrznych Razem bądź zachowań dyskryminacyjnych, sąd koleżeński może zastosować wobec takiej osoby następujące kary:
  - 1) upomnienie;
  - 2) nagana;
  - 3) odwołanie z funkcji pełnionej w organach Razem;
  - 4) pozbawienie biernego prawa wyborczego do organów Razem na okres do czterech lat;
  - 5) zawieszenie w prawach członkini/członka Razem na okres do czterech lat;
  - 6) pozbawienie statusu sympatyczki/sympatyka Razem;
  - 7) odmowa przyjęcia do Razem;
  - 8) wykluczenie z Razem.

2. Pozbawienie biernego prawa wyborczego powoduje jednocześnie odwołanie z funkcji pełnionej w organach Razem.
3. Zawieszenie w prawach członkini/członka Razem powoduje odwołanie z funkcji pełnionej w organach Razem oraz utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organów Razem.
4. Kary wymienione w ust. 1 pkt 1 - 3 ulegają zatarciu po 2 latach od dnia uprawomocnienia się wyroku.
5. Kary wymienione w ust. 1 pkt 4 i 5 ulegają zatarciu po okresie, na jaki zostały orzeczone.
6. Osoby skazane na kary wymienione w ust. 1 pkt 6 - 8 mogą ponownie ubiegać się o przyjęcie do Razem lub o status sympatyczki/sympatyka Razem po upływie czterech lat od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Art. 67.

1. Wyroki wojewódzkich sądów koleżeńskich oraz Krajowego Sądu Koleżeńkiego, w przypadku przejścia sprawy do prowadzenia, w sprawach dyscyplinarnych są zaskarżalne.
2. Prawo wniesienia odwołania przysługuje stronom postępowania dyscyplinarnego.
3. W przypadku niewniesienia odwołania wyrok staje się prawomocny z upływem terminu na jego wniesienie.
4. Wyroki Krajowego Sądu Koleżeńkiego wydane na skutek odwołania od wyroków wojewódzkich sądów koleżeńskich oraz odwołania od wyroków Krajowego Sądu Koleżeńkiego, w przypadku przejścia sprawy do prowadzenia, stają się prawomocne z chwilą ich ogłoszenia.

Rozdział 7

Postępowanie wyjaśniające i dyscyplinarne

Art. 68.

1. Postępowanie wyjaśniające jest niejawne.
2. Postanowienia wydawane w postępowaniach wyjaśniających i dyscyplinarnych są niezaskarżalne, z zastrzeżeniem ust. 3 poniżej.
3. W przypadku uznania przez Komitet Dyscyplinarny, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, że brak jest podstaw do skierowania wniosku o ukaranie, Komitet Dyscyplinarny umarza postępowanie. Od decyzji Komitetu Dyscyplinarnego o umorzeniu postępowania wyjaśniającego odwołanie do sądu koleżeńkiego przysługuje organowi Razem, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego, oraz osobie pokrzywdzonej.
4. W postanowieniu o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komitet Dyscyplinarny wskazuje osobę, wobec której postępowanie ma być prowadzone.
5. Utrata statusu członkini/członka, stażystki/stażysty lub sympatyczki/sympatyka Razem stanowi podstawę umorzenia postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego wobec takiej osoby. W takim przypadku ponowne nabycie statusu członkini/członka, stażystki/stażysty lub sympatyczki/sympatyka Razem skutkuje ponownym wszczęciem odpowiedniego postępowania.

Art. 69.

1. Stronami postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego są:
  - 1) osoba, wobec której postępowanie jest prowadzone;
  - 2) osoba pokrzywdzona;
  - 3) organ, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania.

2. Osobą pokrzywdzoną jest osoba, której dobra zostały naruszone lub zagrożone wskutek naruszenia przez członkinię/członka, stażystkę/stażystę lub sympatyczkę/sympatyka Razem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, postanowień statutu lub innych regulacji wewnętrznych Razem bądź zachowań dyskryminacyjnych.
3. Strony postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego mają prawo wglądu do akt postępowania, w tym prawo sporządzania kopii.
4. Strony postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego mogą na każdym etapie postępowania składać wnioski dowodowe.
5. W ramach postępowań wyjaśniających i dyscyplinarnych Komitet Dyscyplinarny i sądy koleżeńskie uprawnione są do żądania wszelkich wyjaśnień lub dokumentów od każdego organu Razem, jak również od każdej/każdego członkini/członka, stażystki/stażysty lub sympatyczki/sympatyka Razem.
6. Członkini/członek, stażystka/stażysta lub sympatyczka/sympatyk Razem nie może odmówić złożenia zeznań w postępowaniach wyjaśniających i dyscyplinarnych.
7. Strony postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, z wyjątkiem Komitetu Dyscyplinarnego, uprawnione są do korzystania z pomocy pełnomocniczek/pełnomocników lub obrończyń/obrońców.
8. Pełnomocniczką/pełnomocnikiem osoby pokrzywdzonej może być członkini/członek Komitetu Równościowego.
9. Pełnomocniczką/pełnomocnikiem lub obrończynią/obrońcą w postępowaniu dyscyplinarnym może być członkini/członek Razem, z wyjątkiem członkiń/członków Komitetu Dyscyplinarnego oraz sądów koleżeńskich.

Rozdział 8

Mediacje

Art. 70.

1. Mediację wszczyna się na wniosek organów Razem, w szczególności w sprawach, w których prowadzona jest interwencja, toczy się postępowanie wyjaśniające albo dyscyplinarne.
2. Skutkiem mediacji nie może być utrzymanie w mocy uchwał organów Razem niezgodnych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub postanowieniami statutu.
3. Warunkiem skierowania sprawy do mediacji jest zgoda na jej prowadzenie wszystkich osób, których udział w mediacji jest niezbędny, w szczególności osoby, wobec której prowadzona jest interwencja, toczy się postępowanie wyjaśniające albo dyscyplinarne, oraz osoby pokrzywdzonej.
4. Mediacja może być prowadzona przez mediatorki/mediatorów umieszczone/umieszczonych na liście mediatorok/mediatorów prowadzonej przez Krajowy Sąd Koleżeński lub spoza tej listy.
5. Wybór mediatorki/mediatora wymaga zgody wszystkich osób, których udział w mediacji jest niezbędny.
6. Mediatorka/mediator prowadzi mediacje jednoosobowo. Za zgodą wszystkich osób, których udział w mediacji jest niezbędny, mediacja może być prowadzona przez więcej niż jedną mediatorkę/jednego mediatora.
7. Mediacja jest niejawną.

Art. 71.

1. O zakończeniu mediacji decyduje mediatorka/mediator. Organ kierujący sprawę do mediacji może wyznaczyć maksymalny czas jej prowadzenia.

2. O wynikach mediacji mediator/mediatorka niezwłocznie powiadamia organ Razem, który skierował sprawę do mediacji.
3. Wyniki mediacji w sprawach indywidualnych są niejawne, o ile uczestniczki/uczestnicy mediacji nie ustalą inaczej.
4. Wyniki mediacji w sprawach dotyczących działania organów Razem są jawne. W wyjątkowych przypadkach uczestniczki/uczestnicy mediacji mogą wyłączyć jawność wyniku mediacji.

Dział 4 Referendum

Art. 72.

1. W sprawach szczególnej wagi może być przeprowadzone referendum.
2. Referendum może być wiążące lub opiniodawcze. Decyzja przyjęta w drodze referendum wiążącego ma moc uchwały kongresowej.
3. Referendum wiążące nie może dotyczyć zmiany statutu.

Art. 73.

1. Referendum przeprowadza Zarząd Krajowy z własnej inicjatywy lub na wniosek:
  - 1) Rady Krajowej;
  - 2) 1/10 członków/członek Razem, przy czym członkowie i członkinie jednego okręgu nie mogą stanowić więcej niż 1/3 łącznej liczby wnioskujących;
  - 3) Zarządów Okręgów z 1/4 okręgów.
2. Wniosek o przeprowadzenie referendum musi zawierać nie więcej niż trzy pytania, tak sformułowane, aby możliwa była odpowiedź „tak” lub „nie”, oraz wskazanie, czy referendum jest wiążące czy opiniodawcze.
3. Wniosek o przeprowadzenie referendum wiążącego przedstawia się Krajowej Komisji Rewizyjnej do zaopiniowania.
4. Referendum wiążące przeprowadza się nie wcześniej niż 30 dni i nie później niż 60 dni od złożenia wniosku.
5. Referendum opiniodawcze nie może być przeprowadzone później niż 14 dni od złożenia wniosku.
6. Do ważności referendum wymagane jest, aby liczba głosów na jedną z odpowiedzi - „tak” lub „nie” - wyniosła co najmniej 25% uprawnionych do głosowania.
7. Szczegółowy tryb przeprowadzania referendum określa uchwała Rady Krajowej.

Dział 5 Koła tematyczne

Art. 74.

1. Na wniosek co najmniej dziesięciu członków/członek Razem Rada Krajowa tworzy koło tematyczne.
2. Koła tematyczne opracowują stanowiska w zakresie swoich specjalizacji. Opinie formułowane są po uprzednim przeprowadzeniu dyskusji na forum koła tematycznego – możliwej zarówno w formie zdalnej, jak i osobistej – i następnie przedstawiane Radzie Krajowej.
3. Organy Razem mogą wystąpić z wnioskiem o opracowanie przez koło tematyczne opinii na dany temat. Podjęcie się opracowania takiej opinii pozostaje w gestii koła tematycznego.

4. Rada Krajowa ma obowiązek zająć stanowisko wobec takiej opinii w ciągu 30 dni lub na najbliższym posiedzeniu.
5. Szczegółowy tryb powoływania i funkcjonowania kół tematycznych określa uchwała Rady Krajowej.

Dział 6 Majątek i finanse

Art. 75.

1. Majątek Razem stanowią nieruchomości, prawa majątkowe i niemajątkowe, środki pieniężne oraz rzeczy ruchome.
2. Majątek Razem powstaje:
  - 1) ze składek członkowskich;
  - 2) z darowizn, spadków i zapisów;
  - 3) z subwencji i dotacji z budżetu państwa;
  - 4) z dochodów z majątku partii, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
  - 5) z dochodów z działalności własnej, zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa.
3. Źródła finansowania Razem są jawne.
4. Zarząd Krajowy prowadzi rachunkowość Razem zgodnie z obowiązującymi przepisami, a sprawozdania finansowe przedstawia Radzie Krajowej do zatwierdzenia.

Art. 76.

Oświadczenia woli przy czynnościach prawnych, w tym w zakresie praw i obowiązków majątkowych, w imieniu Razem składać mogą wszystkie członkinie/wszyscy członkowie Zarządu Krajowego. Złożenie oświadczenia woli musi być dokonane przez co najmniej dwie osoby działające łącznie.

Art. 77.

1. Zarząd Krajowy powołuje Fundusz Wyborczy i Fundusz Eksperscki.
2. Zarząd Krajowy opracowuje, a Rada Krajowa zatwierdza, zasady gospodarowania Funduszem Wyborczym i Funduszem Ekspersckim.

Art. 78.

Uchwała Rady Krajowej wymagana jest dla:

- 1) zaciągnięcia kredytu bankowego;
- 2) nabycia lub zbycia nieruchomości;
- 3) nabycia lub zbycia obligacji Skarbu Państwa i bonów skarbowych Skarbu Państwa;
- 4) zaciągnięcia zobowiązania finansowego powyżej 100 tys. zł.

Art. 79.

W Razem zabrania się:

- 1) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem Razem w stosunku do jego członkiń/członków, członkiń/członków organów lub pracownic/pracowników oraz osób, z którymi członkinie/członkowie, członkinie/członkowie organów oraz pracownice/pracownicy Razem pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związane/związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”;

- 2) przekazywania majątku Razem na rzecz jego członkiń/członków, członkiń/członków organów lub pracownic/pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- 3) wykorzystywania majątku Razem na rzecz członkiń/członków, członkiń/członków organów lub pracownic/pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu Razem;
- 4) zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkinie/członkowie Razem, członkinie/członkowie organów Razem lub pracownice/pracownicy oraz ich osoby bliskie, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Dział 7

Postanowienia końcowe

Art. 80.

Uchwalenie nowego statutu lub zmian w statucie dokonywane jest przez Kongres większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy tych uprawnionych do głosowania, które zarejestrowały/którzy zarejestrowali się jako obecne/obecni przed rozpoczęciem obrad.

Art. 81.

1. Uchwała o połączeniu się Razem z inną partią lub partiami politycznymi może być podjęta przez Kongres większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy tych uprawnionych do głosowania, które zarejestrowały/którzy zarejestrowali się jako obecne/obecni przed rozpoczęciem obrad.
2. Uchwała o połączeniu określi przeznaczenie majątku i środków finansowych Razem.

Art. 82.

1. Uchwała o rozwiązaniu się Razem może być podjęta przez Kongres większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy tych uprawnionych do głosowania, które zarejestrowały/którzy zarejestrowali się jako obecne/obecni przed rozpoczęciem obrad.
2. Uchwała o rozwiązaniu Razem określi sposób przeprowadzenia likwidacji oraz przeznaczenie majątku i środków finansowych Razem.